

ความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมในการจัดการ
ขยะในรูปแบบ 3R ที่ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่าย
ในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชน
ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษา ค่าธรรมเนียมการ
จัดการและค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์

Relationship between Natural Resources and
Environmental Awareness and Public Participation in
Solid Waste Management 3R that Effecting the
Willingness to Pay for Solid Waste Management as
Polluters Pay Principal of People in Thonburi District,
Bangkok : Case Study in Administration Fee and
Product Charge

วันที่รับบทความ : 19 มีนาคม 2563

สุรศักดิ์ โตประสี¹

วันที่แก้ไขบทความ : 31 ตุลาคม 2563

วันที่ตอบรับบทความ : 6 พฤศจิกายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ความตระหนักในการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R และความเต็มใจที่
จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี
กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน สถิติที่ใช้
คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบ t-test One-Way ANOVA การถดถอยพหุและสหสัมพันธ์

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
e-mail: sts_6@hotmail.com

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะรูปแบบ 3R อยู่ในระดับค่อนข้างมาก 3) ความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 4) ประชาชนในเขตธนบุรีที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน มีความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ ตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับน้อยที่สุดกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ ตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย และ 6) ด้านการลดอัตราการเสื่อมสูญทรัพยากรธรรมชาติ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ ตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 3.4

คำสำคัญ : ความตระหนัก การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การมีส่วนร่วม การจัดการขยะ
ความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่าย

Relationship between Natural Resources and Environmental Awareness and Public Participation in Solid Waste Management 3R that Effecting the Willingness to Pay for Solid Waste Management as Polluters Pay Principal of People in Thonburi district, Bangkok : Case Study in Administration Fee and Product Charge

Received: March 18, 2020

Surasak Toprasee ¹

Revised: October 31, 2020

Accepted: November 6, 2020

Abstract

This research was a quantitative research. The variables in the research were natural resources and environmental awareness, public participation in solid waste 3R and the willingness to pay for solid waste management as polluters pay principle in Thonburi District, Bangkok. Tool used in the research was questionnaire. The subjects were 400 people. Statistics used in the research were frequency, percentage, means, t-test, One-Way ANOVA, Regression and Correlation. The findings revealed as follows: 1. The level of natural resources and environmental awareness was at a high level. 2. The level of public participation in solid waste 3R was at a medium level. 3. The level of willingness to pay for solid waste management as polluters pay principle was at a medium level. 4. People in Thonburi district with different careers have differential statistic significantly willingness to pay for solid waste management as polluters pay principle at level 0.05. 5. The aspect of reuse had negative correlation with the willingness to pay for solid waste management as polluters pay principle at a lowest level. 6. The aspect of reducing the degradation of natural resources had positive relation to the willingness to pay for solid waste management as polluters pay principle of people in Thonburi district at 3.4 percent

Keywords : awareness, natural resources conservation, participation, solid waste management and willingness to pay

¹ Asst. Prof. Dr., Public Administration Program, Faculty of Humanities & Social Sciences, Bansomdejchaopraya Rajabhat University
e-mail: chanida.j@dru.ac.th

บทนำ

ในยุคที่เรามีประชากรโลกเพิ่มขึ้นสูงถึง 7,300 ล้านคน สิ่งที่เป็นปัญหาตามมานอกจากความแออัดและความเหลื่อมล้ำทางรายได้ในหลาย ๆ พื้นที่ทั่วโลก คือ ปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้นจากการบริโภคในทุกวัน และกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง อาจเรียกได้ว่า ขยะล้นโลก ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีขยะในทะเลมากที่สุดเป็นอันดับ 68 โดยมีขยะในทะเลกว่า 11.47 ล้านตัน ซึ่งร้อยละ 80 มาจากขยะบนบก ข้อมูลจากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พบว่า ขยะที่พบในทะเลกว่าครึ่งเป็นขยะพลาสติก ปัจจุบันคนไทยสร้างขยะเฉลี่ย 1.14 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน หรือคิดเป็น 74,130 ตันต่อวัน ในปี 2559 ทั่วประเทศมีขยะกว่า 27 ล้านตัน และ 76 จังหวัด อีก 22.84 ล้านตัน ขณะที่กรุงเทพมหานครมีขยะถูกทิ้งต่อวันถึง 4.2 ล้านตัน ตัด 1 ใน 5 จังหวัดที่มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นต่อวันมากที่สุด รองลงมาคือ ชลบุรี นครราชสีมา สมุทรปราการ ขอนแก่น ซึ่งเป็นขยะอินทรีย์ที่เกิดจากอุตสาหกรรมอาหารและการกินเหลือทิ้งมากที่สุด และยับยั้งปัญหาขยะติดตามท่อระบายน้ำ และเครื่องสูบน้ำจนเกิดปัญหาท่วมขังในช่วงฤดูฝน ซึ่งจากการลงพื้นที่สำรวจปัญหาของไทยพีบีเอส ปรากฏภาพขยะประเภทโซฟา เฟอร์นิเจอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดใหญ่ ที่ตกค้างอยู่บริเวณประตูระบายน้ำและทำให้ระบายน้ำได้ช้า (ทีมข่าวไทยพีบีเอส, 2560) สำหรับปี 2561 มีรายงานข่าวจากสำนักสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานครเปิดเผยว่าปริมาณการจัดเก็บมูลฝอยปีงบประมาณ 2561 ครึ่งปีแรกคือ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2560-เมษายน 2561 พบว่า มีการจัดเก็บมูลฝอย จำนวน 736,939 ตันต่อวัน หรือเฉลี่ย 10,527.57 ตันต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปี 60 จากเมื่อช่วงเวลาเดียวกันที่มีปริมาณเฉลี่ย 10,180.79 ตันต่อวัน โดยปริมาณมูลฝอยที่จัดเก็บได้สูงสุด 5 พื้นที่เขต ได้แก่ 1) เขตจตุจักร เฉลี่ย 421.16 ตันต่อวัน 2) เขตบางกะปิ เฉลี่ย 334.59 ตันต่อวัน 3) เขตบางขุนเทียน เฉลี่ย 332.63 ตันต่อวัน 4) เขตปทุมวัน เฉลี่ย 304.93 ตันต่อวัน และ 5) เขตบางเขน เฉลี่ย 301.34 ตันต่อวัน สำหรับพื้นที่ที่มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นมีจำนวน 36 เขต เช่น เขตธนบุรี บางกะปิ ราชบุรีบูรณะ วังทองหลาง บางซื่อ หนองแขม ภาษีเจริญ ยานนาวา พระนคร บางนา ดินแดง ราชเทวี ปทุมวัน บึงกุ่ม ประเวศ พญาไท บางแค สะพานสูง บางบอน เป็นต้น (ทีมข่าวเดลินิวส์, 2561)

ปัญหาการกำจัดขยะที่ไม่ถูกวิธี เฝ้าโดยไม่มีการควบคุมก่อให้เกิดสารไดออกซินสร้างมลพิษในดิน อากาศ ทั้งในรูปแบบฝุ่นละออง ก๊าซพิษ และกลิ่นไม่พึงประสงค์ ทำให้เป็นอันตรายต่อผู้คนที่ไปสูดดมหรือสัมผัส นอกจากนี้ ยังพบว่าปัญหาขยะประเภทพลาสติกและโฟมจำนวนมากซึ่งไม่สามารถกำจัดด้วยวิธีฝังกลบได้ทั้งหมดเพราะพลาสติกจะใช้เวลาย่อยสลายถึง 450 ปี หลายประเทศทั่วโลกเริ่มต้นตัวในการแก้ปัญหาขยะในประเทศของตนอาจได้ผลมากขึ้นอยู่กับความจริงจังในการแก้ปัญหา หนึ่งในประเทศที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการแก้ปัญหาขยะ คือ ประเทศไต้หวันซึ่งกลายมาเป็นต้นแบบของโลกในการจัดการขยะผ่านความร่วมมือจากภาครัฐส่วนกลางและประชาชน ผ่านการอำนวยความสะดวกในการแยกขยะ ควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยประชาชนจะต้องซื้อถุงขยะจากเทศบาล เพื่อเป็นการเก็บเงินค่าจัดการขยะ และเปลี่ยนการเก็บขยะจากการนำขยะไปทิ้งที่ถัง เป็นการนำขยะมาทิ้งที่รถขนขยะแต่ละสีตามประเภทของขยะด้วยตัวเองในเวลาที่กำหนด โดยไม่สามารถทิ้งปะปนได้เลย ปัจจุบันรัฐบาลไต้หวันประกาศห้ามร้านค้าทั่วประเทศให้ถุงพลาสติกและหลอดพลาสติกแก่ลูกค้า เพื่อเป็นการลด

การสร้างขยะแต่ต้นทาง และสามารถนำขยะกว่าร้อยละ 55 จากเดิมร้อยละ 5.9 มาใช้ใหม่ได้ ลดปริมาณขยะต่อคนได้เกือบสามเท่า จาก 1.14 กิโลกรัม ต่อคนต่อวันในปี 1998 ลงเหลือ 0.38 กิโลกรัมในปี 2015

ส่วนการจัดการขยะของประเทศไทย รัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะโดยใช้แนวคิด 3R คือ การลดการใช้ (reduce) การใช้ซ้ำ (reuse) และการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (recycle) โดยจัดทำแผนที่กลยุทธ์ (roadmap) ในจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. 2559-2564 เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะ โดยวางโครงสร้างให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ร่วมกันจัดการปัญหา แบ่งเป็น 4 มาตรการ คือ (ทีมข่าวไทยพีบีเอส, 2559)

- 1) แก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยเก่าตกค้างสะสม
- 2) สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยใหม่
- 3) วางระเบียบและมาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
- 4) การสร้างวินัยคนในชาติ

ส่วนภาคเอกชนเริ่มรณรงค์คัดแยกขยะในองค์กร นำส่วนที่ยังใช้ประโยชน์ได้ไปรีไซเคิลหรือจำหน่าย ช่วยกันฝังกลบขยะอินทรีย์ให้ย่อยสลายเองตามธรรมชาติหรือทำปุ๋ย ส่วนที่เหลืออยู่ใช้วิธีเผาทำลายด้วยเตาเผาขยะเทคโนโลยีสูงที่มีระบบควบคุมอากาศ โดยไม่ต้องใช้ไฟฟ้า น้ำมัน หรือแก๊ส อีกทั้งยังมีการหารือเพื่อตั้งเป้าหมายที่จะลดขยะที่มีอยู่ในทะเลลงกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570

อย่างไรก็ตาม ความพยายามในการแก้ปัญหาขยะในประเทศไทยในรูปแบบ 3R ยังไม่ได้ผลนัก ทั้งนี้เพราะคนส่วนหนึ่งไม่เห็นประโยชน์ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต ไม่ได้เห็นผลอย่างชัดเจนว่าการแยกขยะและทำความสะอาดก่อนทิ้งนั้นสำคัญอย่างไร ขณะรัฐบาลไทยใช้งบประมาณในการจัดการขยะมากถึง 13,000 ล้านบาท/ปี โดยในจำนวนนี้ยังไม่รวมค่าใช้จ่ายในการรักษาเมื่อเกิดโรค รวมทั้งการจัดการดินเสียและน้ำท่วมจากการอุดตันของขยะ ขณะที่สามารถจัดเก็บค่าจัดการขยะได้เพียง 2,300 ล้านบาท จากค่าใช้จ่ายทั้งหมด 13,000 ล้านบาทต่อปี เนื่องจากเก็บเงินจากประชาชนไม่ได้และค่าใช้จ่ายที่เรียกเก็บมิได้สะท้อนค่าใช้จ่ายจริงในการจัดการขยะ

สำหรับกรุงเทพมหานครก็มีปัญหาการกำจัดขยะซึ่งเป็นปัญหาหนักที่สุดปัญหาหนึ่งและใช้วิธีการกำจัดขยะโดยเป็นภาระของฝ่ายรักษาความสะอาดกรุงเทพมหานคร แต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาขยะได้อย่างจริงจังและยั่งยืน ทั้งนี้ เพราะการบริหารจัดการขยะมีต้นทุนสูงและมีปัญหาอุปสรรคมาก ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการมูลฝอย 6,985 ล้านบาทต่อปี แต่ค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บจากประชาชนได้เพียงปีละ 496 ล้านบาท ซึ่งโดยเฉลี่ยกรุงเทพมหานครต้องจ่ายเงินในการจัดการขยะบ้านละ 226 บาทต่อเดือน แต่เก็บค่าธรรมเนียมได้จริง 20 บาทต่อเดือน ปัจจุบันคณะกรรมการการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม สภา กทม. ได้มีการศึกษาระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมกำจัดขยะมูลฝอยเตรียมยกร่างเป็นข้อบัญญัติ กทม. เสนอผู้ว่า กทม. เพื่อให้บังคับใช้ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่จะจัดเก็บจากต้นทุนการดำเนินการที่แท้จริง สำหรับบ้านเรือนที่มีมูลฝอยไม่เกิน 20 ลิตรต่อวัน หรือ 120 กิโลกรัมต่อเดือน ต้นทุนเท่ากับ 226 บาทต่อเดือน แต่สภา กทม. เสนอให้จัดเก็บ 135 บาทต่อเดือน หรือคิดเป็นร้อยละ 59 ของต้นทุน (ทีมข่าวไทยรัฐ, 2561)

จากสภาพปัญหาและความเป็นมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ที่ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาค่าธรรมเนียมการจัดการและค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์ เพื่อต้องการทราบความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R และความคิดเห็นของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย ประเภทค่าธรรมเนียมการจัดการและค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายในการเก็บค่าธรรมเนียมในการกำจัดขยะ ซึ่งกรุงเทพมหานครกำลังจะมีนโยบายในการเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะจากประชาชนในจำนวนที่สะท้อนต้นทุนจริง และความคิดเห็นของประชาชนจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการกำหนดเกณฑ์ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่มีความเป็นธรรมและแนวทางแก้ไขปัญหาที่หลากหลายจากความเห็นของประชาชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาระดับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล
5. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล
6. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล
7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย
8. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R กับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
9. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 107,754 คน (ที่มา : สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2559)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane อ้างถึงใน สุรศักดิ์ โต้ประเสริ, 2557, หน้า 11) ที่มีความคาดเคลื่อน 0.05 และมีความเชื่อมั่น 95% ตามสูตร ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล 2) ความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R และ 4) ความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

ลักษณะของแบบสอบถามส่วนที่ 2-4 เป็นระบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดระดับความเห็นด้วยเป็น 4 ระดับ คือ มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย และน้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2562
2. รวบรวมแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive Statistics) ในรูปความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean: \bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) เพื่อใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรอิสระและตัวแปรตามและทดสอบสมมติฐานด้วยการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยแบบจำลอง (model of analysis) แบบความสัมพันธ์เชิงเส้น (linearity) การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (multiple regression) และสหสัมพันธ์ (correlation)

ผลการวิจัย

ความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขต
ธนบุรี กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

ลำดับ	ความตระหนัก	\bar{X}	S.D.	มีความ ตระหนัก	อันดับ
1.	ด้านการปรับปรุงคุณภาพของสิ่งแวดล้อม	3.35	.680	มาก	3
2.	ด้านการลดอัตราการเสื่อมสูญ ทรัพยากรธรรมชาติ	3.26	.796	มาก	5
3.	ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	3.35	.692	มาก	2
4.	การใช้สิ่งทดแทน	3.29	.764	มาก	4
5.	การป้องกันไม่ให้เกิดทรัพยากรถูกทำลาย	3.40	.714	มาก	1
รวมเฉลี่ย		3.31	.735	มาก	

จากตารางที่ 1 ความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ
ประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีความตระหนักอยู่
ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันไม่ให้เกิดทรัพยากรถูกทำลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 มีความตระหนักอยู่ในระดับมากรองลงมาด้านการนำกลับมาใช้ใหม่และด้านการ
ปรับปรุงคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 มีความตระหนักอยู่ในระดับมาก และด้านการลดอัตราการเสื่อม
สูญทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 มีความตระหนักอยู่ในระดับมาก

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะรูปแบบ 3R
ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

ลำดับ	การมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	มีส่วนร่วม	อันดับ
1.	การใช้ซ้ำ (Reuse)	3.08	.856	ค่อนข้างมาก	3
2.	การลดการใช้ (Reduce)	3.14	.788	ค่อนข้างมาก	2
3.	การหมุนเวียนกลับมาใช้ (Recycle)	3.17	.784	ค่อนข้างมาก	1
รวมเฉลี่ย		3.13	.810	ค่อนข้างมาก	

จากตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานครในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (recycle) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากรองลงมาการลดการใช้ (reduce) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 มีส่วนร่วมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และการใช้ซ้ำ (reuse) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 มีส่วนร่วมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานครในภาพรวม

ลำดับ	ความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ	\bar{X}	S.D.	ความเต็มใจ	อันดับ
1.	ค่าธรรมเนียมการจัดการ	3.42	.665	มาก	1
2.	ค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์	2.95	.897	ค่อนข้างมาก	2
	รวมเฉลี่ย	3.18	.824	ค่อนข้างมาก	

จากตารางที่ 3 ความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า มีความเต็มใจอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าธรรมเนียมการจัดการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 มีความเต็มใจอยู่ในระดับมาก และค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 มีความเต็มใจอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

การทดสอบสมมติฐาน

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตธนบุรีที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน มีความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ผลการศึกษาพบว่าประชาชนในเขตธนบุรีมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนที่แตกต่างกัน

มีความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตธนบุรีที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนแตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน (multiple regression) และสหสัมพันธ์ (correlation) ผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติการถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอนพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 คือ ด้านการปรับปรุงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมด้านการลดอัตราการเสื่อมสภาพทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ด้านการใช้สิ่งทดแทน และด้านการป้องกันไม่ให้เกิดทรัพยากรถูกทำลาย ซึ่งมีตัวแปร 1 ตัวมีผลเชิงบวกต่อตัวแปรตาม คือ ด้านการลดอัตราการเสื่อมสภาพทรัพยากรธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 3.4 แสดงว่า ยังมีตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาพิจารณาครั้งนี้อีกร้อยละ 96.6ที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (stepwise) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 มีค่าผิดพลาดของการคาดประมาณด้วยด้วยสมการ (standard error of the estimate) เกี่ยวกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เท่ากับ 4.02503 ส่วนผลการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ (correlation) พบว่า ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับน้อยที่สุด ($r = -.112^*$) กับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R กับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ ตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน (multiple regression) และสหสัมพันธ์ (correlation) ผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติการถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน (multiple regression) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 3 คือ การลดการใช้ (reduce) การใช้ซ้ำ (reuse) และการหมุนเวียนกลับมาใช้ (recycle) ซึ่งมีตัวแปร 1 ตัวมีผลเชิงลบต่อตัวแปรตาม คือ การลดการใช้ (reduce) มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความเต็มใจที่จะแบก

รับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ด้ร้อยละ 1.4 แสดงว่ายังมีตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาพิจารณาครั้งนี้ก็ร้อยละ 98.6 ที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (stepwise) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 มีค่าผิดพลาดของการคาดประมาณด้วยด้วยสมการ (standard error of the estimate) เกี่ยวกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เท่ากับ 3.84566 โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ (correlation) ผลการวิเคราะห์ พบว่า การลดการใช้ (reduce) มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับสูงมาก ($r = -.120^*$) กับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน (multiple regression) และสหสัมพันธ์ (correlation) ผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติการถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน (multiple regression) พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 คือ ด้านการปรับปรุงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมด้านการลดอัตราการเสื่อมสูญทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ด้านการใช้สิ่งทดแทน และด้านการป้องกันไม่ให้ทรัพยากรถูกทำลายซึ่งมีตัวแปร 3 ตัวมีผลเชิงบวกต่อตัวแปรตาม เรียงตามลำดับของค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยจากมากไปน้อยคือ ด้านการป้องกันไม่ให้ทรัพยากรถูกทำลายด้านการลดอัตราการเสื่อมสูญทรัพยากรธรรมชาติและด้านการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ตัวแปรทั้ง 3 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ด้ร้อยละ 32.2 แสดงว่า ยังมีตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาพิจารณาครั้งนี้ก็ ร้อยละ 67.8 ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (stepwise) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 มีค่าผิดพลาดของการคาดประมาณด้วยด้วยสมการ (standard error of the estimate) เกี่ยวกับกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เท่ากับ 4.038 โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ (correlation) ผลการวิเคราะห์พบว่า ด้านการปรับปรุงคุณภาพมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อยที่สุด ($r = .260^{**}$) กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการลดอัตราการเสื่อมสูญทรัพยากรธรรมชาติ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = .353^{**}$) กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีความตระหนักอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันไม่ให้ทรัพยากรถูกทำลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านการลดอัตราการเสื่อมสูญทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปภาวี วงษ์หัต (2560) ซึ่งทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมมีความตระหนักอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับแนวคิดของ ประสาท อิศรปิตา (อ้างถึงใน ปภาวี วงษ์หัต, 2560, หน้า 12) อธิบายว่าความตระหนักเป็นพฤติกรรม ทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึกของ ความรู้ความคิดความตระหนักเป็นเรื่องของโอกาสที่ได้รับสัมผัสจากสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมความรู้หรือ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความตระหนัก ซึ่งอาจสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักอยู่ใน ระดับมาก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นจังหวัดที่มีประชากร มีการศึกษาอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าในจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศ อีกทั้งกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของความ เจริญ เทคโนโลยีและการสื่อสารทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร จึงเป็นเหตุผลสนับสนุนให้ประชาชนใน กรุงเทพมหานคร มีความตระหนักต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ใน ภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การคัดแยก (recycle) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาการใช้ซ้ำ (reuse) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดสอดคล้อง กับงานวิจัยของ เกียรติกุล ฤวิธ (2558) ซึ่งทำวิจัยเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R (reduce, reuse, recycle) ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผล การศึกษาพบว่าพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R (reduce, reuse, recycle) ของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาคือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่อยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการลดการเกิดขยะมูล ฝอยอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของ ประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า มีความเต็มใจอยู่ในระดับ ค่อนข้างมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าธรรมเนียมการจัดการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สโรชา นพคุณ (2545) ซึ่งทำวิจัย เรื่อง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้ให้บริการ ระบบบำบัดน้ำเสียที่มีต่อ การเก็บค่าธรรมเนียมในการบำบัด : กรณีศึกษาเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า มีความเต็ม

ใจที่จะจ่ายค่าธรรมเนียมน้ำในการบำบัดน้ำเสีย ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 51.4 โดยเห็นว่าถ้าเทศบาลมีการปรับปรุงท่าระบายน้ำทิ้งและคูคลอง ท่านยินดีที่จะจ่ายค่าบำบัดน้ำเสียเสียในราคาที่สูงกว่า 50 บาท มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ย 4.36 เห็นด้วยในระดับมากรองลงมาคือ การเก็บค่าธรรมเนียมน้ำเป็นสิ่งที่คุณสร้างมลภาวะควรให้ความร่วมมือ มีค่าเฉลี่ย 4.29 เห็นด้วยในระดับมากและเห็นด้วยที่เทศบาลจะเก็บค่าบำบัดน้ำเสียในราคาที่สูงกว่า 50 บาท/เดือน/ครัวเรือน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ค่าเฉลี่ย 3.35 เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลโดยใช้ t-test และ One-Way ANOVA ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตธนบุรี ที่มีอาชีพที่แตกต่างกันมีความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สโรชา นพคุณ (2545) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้ใช้บริการระบบบำบัดน้ำเสียที่มีต่อการเก็บค่าธรรมเนียมน้ำในการบำบัด : กรณีศึกษาเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่พบว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบำบัดน้ำเสียแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบำบัดน้ำเสีย สูงที่สุด รองลงมาคือ พนักงานเอกชน และอาชีพค้าขาย มีความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบำบัดน้ำเสีย ต่ำที่สุด แต่ไม่สอดคล้องกับรายได้และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน พบว่า รายได้และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนที่แตกต่างกันความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบำบัดน้ำเสียแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับแนวคิดของ ฮอท์ส ซีเบิร์ต (Horst Siebert อ้างถึงใน กัญญารัตน์ ลบเมฆ, 2544, หน้า 25) กล่าวว่าความเต็มใจขึ้นอยู่กับรายได้ (income)

5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ t-test และ One-Way ANOVA ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ผลการศึกษาพบว่าประชาชนในเขตธนบุรี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรญา บุญสิน (2553) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความตระหนักของประชาชนที่มีต่อปัญหาทรัพยากรน้ำในพื้นที่ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เพศ อายุ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่แตกต่างกันความตระหนักของประชาชนที่มีต่อปัญหาทรัพยากรน้ำในพื้นที่ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สอดคล้องกับรายได้ อาชีพ และ

การศึกษาที่แตกต่างกันความตระหนักของประชาชนที่มีต่อปัญหาทรัพยากรน้ำในพื้นที่ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ t-test และ One-Way ANOVA ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตธนบุรีที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนแตกต่างกันของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปภาวรินทร์ นาจำปา (2557) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด พบว่า ระยะเวลาที่อยู่อาศัยที่ต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเพศที่แตกต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แต่ไม่สอดคล้องกับ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ที่ต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

7. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน (multiple regression) และสหสัมพันธ์ (correlation) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน (multiple regression) และสหสัมพันธ์ (correlation) ผลการวิเคราะห์พบว่า ด้านการลดอัตราการเสื่อมสูญทรัพยากรธรรมชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 3.4 ส่วนผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ (correlation) พบว่า ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับน้อยที่สุด ($r = -.112^*$) กับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮอรัส ซีเบิร์ต (Horst Siebert อ้างถึงใน กัญญารัตน์ ลบเมฆ, 2544, หน้า 25) ที่กล่าวว่าความเต็มใจขึ้นอยู่กับตัวแปรต่าง ๆ คือ ทศคติที่มีต่อสังคม (attitude toward society) ระดับการรับรู้ข่าวสาร (the level of application information available) ความถี่ในการใช้ทรัพยากร (frequency and intensity of use) และรายได้ (income)

8. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R กับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน (multiple regression) และสหสัมพันธ์ (correlation) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R กับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน (multiple regression) และสหสัมพันธ์ (correlation) ผลการวิเคราะห์พบว่า การลดการใช้ (reduce) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 1.4 ส่วนการวิเคราะห์ด้วยสถิติสหสัมพันธ์ (correlation) ผลการวิเคราะห์ พบว่า การลดการใช้ (reduce) มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับสูงมาก ($r = -.120^*$) กับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีพฤติกรรมการลดการใช้วัสดุที่ทำให้เกิดขยะ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ถุงพลาสติก โฟม ขวดพลาสติก เป็นต้น มีแนวโน้มเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ เพราะเป็นผู้มีจิตสำนึกและความตระหนักรู้ยอมส่งผลให้อินยอมจ่ายค่าจัดการขยะ ดังนั้น รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปลูกฝังให้ประชาชนทั่วไปมีจิตสำนึกและตระหนักต่อปัญหาขยะและปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อจะได้กำหนดนโยบายให้ประชาชนรับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะโดย เพื่อลดภาระที่ตกอยู่กับรัฐบาลหรือกรุงเทพมหานครอย่างเช่นในปัจจุบัน

9. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน (multiple regression) กับสหสัมพันธ์ (correlation) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน (multiple regression) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ด้านการลดอัตราการเสื่อมสูญทรัพยากรธรรมชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 3.4 ส่วนผลการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ (correlation) พบว่า ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับน้อยที่สุด ($r = -.112^*$) กับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พีรพล ครอบเบ็ญจะ (2560) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของจิตสำนึกของประชาชนกับการมีส่วนร่วม ในการกำจัดขยะในเขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า

ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ซึ่งมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว ส่งผลเชิงบวกต่อตัวแปรตาม เรียงตามลำดับของค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยจากมากไปน้อย คือ ด้านการอาสาทำงาน ด้านการหลีกเลี่ยงการทำลาย ด้านการเคารพสิทธิ และมีตัวแปรอิสระ 1 ตัว ส่งผลเชิงลบต่อตัวแปรตาม คือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ตัวแปรอิสระทั้ง 4 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในเขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร และไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ วิลเลียม ริดเดอร์ (อ้างถึงใน สมรักษ์ กิ่งรุ่งเพชร, 2541, หน้า 18) ได้สรุปปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 11 ประการ ได้แก่ การปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามความเชื่อพื้นฐานมาตรฐานคุณค่า เป้าหมาย ประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา ความคาดหวัง การมองแต่ตัวเอง การบีบบังคับ นิสัยและประเพณี โอกาส ความสามารถ และการสนับสนุน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาพบว่าประชาชนในเขตธนบุรีที่มีอาชีพที่แตกต่างกันมีความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายแตกต่างกันซึ่งรัฐบาลต้องมีมาตรการในการบังคับ ให้ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ และมลพิษด้วยต้นทุนในการกำจัดขยะที่แท้จริง

2. จากผลการศึกษาพบว่าประชาชนในเขตธนบุรีที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในรูปแบบ 3R รัฐบาลควรมีนโยบายในการสนับสนุนให้ประชาชนที่แยกขยะ โดยครัวเรือนที่มีการแยกขยะจะได้รับการลดหย่อนในการกำจัดขยะ และได้ใช้ถุงแยกขยะฟรีหรือได้รับส่วนแบ่งรายได้จากการแยกขยะของกรุงเทพมหานคร

3. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการลดอัตราการเสื่อมสภาพทรัพยากรธรรมชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรีประชาชนในกรุงเทพมหานคร ควรมีความตระหนักถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติให้มีความสะอาด เพื่อลดอัตราการเสื่อมสภาพทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อยู่อาศัยซึ่งจะทำให้พื้นที่อยู่อาศัยปราศจากขยะและพื้นที่นั้นมีความน่าอยู่มากยิ่งขึ้น

4. จากผลการศึกษาพบว่า การลดการใช้ (reduce) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ประชาชนที่มีพฤติกรรมการลดการใช้ขยะควรจะได้รับสิ่งตอบแทนหรือได้รับการยกเว้นการดำเนินการบางประการจากรัฐบาล เช่น ผู้ที่ไม่ได้รับถุงพลาสติกจากการซื้อสินค้าควรได้ลดราคาสินค้าได้เต็มสะสมในการแลกซื้อสินค้าหรือได้รับบริจาคเงินเพื่อการกุศล เป็นต้น หรือในกรณีตรงกันข้าม หากประชาชนที่ซื้อสินค้าและรับถุงพลาสติกจะต้องจ่ายค่าถุงพลาสติกและจะไม่ได้รับการลดราคาสินค้าหรือรับเต็มสะสมใด ๆ

5. จากผลการศึกษาพบว่า ความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเต็มใจที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะตามหลักการผู้ก่อ

มลพิษเป็นผู้จ่ายของประชาชนในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร รัฐบาลควรขอความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนให้มีการจัดกิจกรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบมาตรการในการส่งเสริมให้ประชาชนแยกขยะและเต็มใจจ่ายค่าบริการในการกำจัดขยะและมลพิษของประเทศต่าง ๆ ในโลก เพื่อค้นหาวิธีการที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย
2. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อค้นหาวิธีการคัดแยกขยะของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มาจากความเต็มใจและตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อลดโลกร้อน
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบการสร้างความร่วมมือของประชาชนในการคัดแยกขยะด้วยจิตสำนึกกับการถูกบีบบังคับด้วยกฎหมาย เพื่อค้นหาวิธีการที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะของประชาชนที่ได้ผลเป็นรูปธรรม
4. การศึกษางานวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและกิจกรรมของของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดโครงการในการลดการใช้ขยะเพื่อค้นหาวิธีที่ดีที่สุด มาปรับใช้ในการคัดแยกขยะของครัวเรือนในกรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

- กัญญารัตน์ ลบเมฆ. (2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายค่าธรรมเนียมมูลฝอยของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชุมชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกียรติกุล ถวิล. (2558). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปภาวรินทร์ นาจาปา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปภาวี วงษ์ทัต. (2560). ความสัมพันธ์ของความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วีรญา บุญสิน. (2553). ความตระหนักของประชาชนที่มีต่อปัญหาทรัพยากรน้ำในพื้นที่ อำเภอสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สโรชา นพคุณ. (2545). ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้ใช้บริหารบำบัดน้ำเสียที่มีต่อการเก็บค่าธรรมเนียมในการบำบัด กรณีศึกษาเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมรภัช กิ่งรุ่งเพชร. (2541). การมีส่วนร่วมของชาวสมุทรสงครามในการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลอง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร. (2559). สถิติข้อมูลประชากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2559. สืบค้นจาก <http://office.bangkok.go.th/pipd>
- ทีมข่าวเดลินิวส์. (2561, พฤษภาคม 10). ขยะในกรุงครึ่งปี 61 เกินหมื่นตันทุกเดือน กทม.เผย สถิติขยะในกรุงครึ่งปี 61 เกินหมื่นตันทุกเดือน. เดลินิวส์ออนไลน์. สืบค้นจาก <https://www.dailynews.co.th/Bangkok/642666>
- ทีมข่าวไทยพีบีเอส. (2559, มีนาคม 17). กรมควบคุมมลพิษยอมรับการจัดการขยะในไทยไม่มีประสิทธิภาพ-ขยะตกค้างเพิ่ม 6 แสนตัน/ปี. ไทยพีบีเอส. สืบค้นจาก <https://news.thaipbs.or.th/content/251019>

- ทีมข่าวไทยพีบีเอส. (2560, ตุลาคม 16). "กทม." มหานครขยยะลัน 4.2 ล้านตันต่อวัน. **ไทยพีบีเอส**. สืบค้น
จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/266970>
- ทีมข่าวไทยรัฐ. (2561, เมษายน 21). สภา กทม.เสนอปรับค่าขยะตามต้นทุน เดือนละ 135 บาท. **ไทยรัฐ
ออนไลน์**. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/news/local/Bangkok>
- สุรศักดิ์ โตประสี. (2557). **วิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา.